

Profesor Rajko Šugman

Profesor Rajko Šugman je na poseben način soustvarjal slovensko in mednarodno športno znanost in stroko. Poleg mnogih vodstvenih in organizacijskih del je do zdaj v avtorstvu ali soavtorstvu objavil prek 500 strokovnih, znanstvenih in poljudnih del. Nedavno je praznoval osemdeseti rojstni dan. Takšni življenjski jubileji – ob takšnih ustvarjalnih opusih – zahtevajo obeležitev in poklon.

Pot športnega delavca je Rajko Šugman še kot študent začel leta 1955 na ustanovitvenem občnem zboru ŠD Olimpija; od takrat je tudi član tega kolektiva. Opravljal je več profesionalnih nalog: bil je podpredsednik Okrajne zveze za telesno kulturo (1963–1965), sekretar Šolskega centra za telesno vzgojo (1967–1970); pomočnik Republiškega sekretarja za prosveto in kulturo (1970–1974 – danes državni sekretar; prvi na tej dolžnosti) in nadaljeval kot sekretar Telesno kulturne skupnosti Slovenije (1974–1978) ter končal profesionalno kariero kot redni profesor na Fakulteti za šport v Ljubljani.

Rajko Šugman je v športu opravljal veliko nalog tudi neprofesionalno: kot organizator je bil član mnogih organizacijskih komitejev in njihovih komisij velikih prirediteljev. Kar 25 let je bil član OK Planica (od tega 8 let tudi IO OK in vodja protokola) in v okviru tega komiteja tudi vseh organizacijskih komitejev svetovnih prvenstev in svetovnih pokalov v smučarskih skokih ter poletih. Bil je vodja slovenske olimpijske reprezentance na igrah XXV. olimpijade v Barceloni leta 1992, vodja mnogih srečanj dežel delovne skupnosti, srečanj Treh dežel in vodja delegacije na XII. evropski športni konferenci Dunaj – Budimpešta, 1995.

Kot predsednik Športne zveze Slovenije je bil v času osamosvajanja Slovenije na čelu

Foto: Bogdan Martinčič

razdruževanja od zveznih (jugoslovanskih) športnih organizacij in njihovem vključevanju v mednarodne športne asociacije. Nadalje je bil Rajko Šugman med pobudniki za ustanovitev OKS; prvi je leta 1991 navezal stike z MOK na Evropski športni konferenci v Oslu in se dogovoril z generalnim sekretarjem MOK za nadaljnje sodelovanja in za sprejem pri predsedniku MOK. Bil je član delegacije pri prvem srečanju s Samaranchem v Luzani.

Rajko Šugman je kot ustanovitelj ali soustanovitelj sodeloval pri skoraj dvajsetih organizacijah; najprej v rodnih krajih (TVD Partizan Gorišnica (1953) in NK Gorišnica), nato do tega, da je bil član iniciativnega

odborna za ustanovitev OKS leta 1991. Med drugim sta njegovi tudi zamisli za izvedbo Muzeja športa v Ljubljani in Mednarodnega festivala športnih filmov. Z Miroslavom Cerarjem je ustanovil Slovensko olimpijsko akademijo in bil njen direktor 7 let; delo na SOA mu je bilo pisano na 'dušo'.

Velja omeniti tudi to, da se njegov strokovni in znanstveni opus prepleta z njegovim literarnim ustvarjanjem. Športna stroka in znanost sta z njegovimi leposlovnimi zapisi pridobili ljudskost in privlačnost ter šport priljubili najširši javnosti. Ugled športa je profesor Šugman širil tudi kot dekan Fakultete za šport in kot prorektor Univerze v Ljubljani.

Dekan prof. dr. Milan Žvan je za Zbornik, ki je izšel ob profesorjevi 80-letnici, med drugim zapisal: »Ob klasičnih vsebinah njegovega učiteljskega poslanstva ga je krasila zlasti sposobnost, kako temu dodati pikanтно podrobno iz družbenega, gospodarskega, kulturnega in seveda političnega življenja. V aktualne športne vsebine jih je znal umeščati takrat in tja, ko je začutil, da nam je študentom začela popuščati zbrano. Sicer pa se spomnim kolegov in sebe, kako smo srkali drobce profesorjevega širokega znanja ter doživljali in se bogatili – tudi kot osebnosti – z njegovim pedagoškim zanosom. Morda so bila ravno zaradi tega njegova predavanja vedno »kratka«. Po njih smo običajno obsedeli in ugotavljali, da se je ura že iztekla. Nikakršnega dvoma ni, bil je izjemen pedagog. Poleg naravnega daru je poskrbel za običajne spremljevalne podrobnosti, ki sicer niso bile lastne vsem učiteljem, kot so skripta, knjige in drugi pripomočki, ki so nam študentom olajševali študij ...«

Profesorjev opus v Cobissu obsega 545 bibliografskih enot (ki pa ne pomenijo izčrpnega seznama vseh njegov del) in to:

- 24 knjižnih strokovnih in literarnih del,
- 23 samostojnih pomembnih del v sklopu drugih publikacij,

- 16 učbenikov,
- 31 raziskav,
- 48 prispevkov na konferencah, simpozijih ter posvetovanjih doma in v tujini,
- 213 znanstvenih in strokovnih člankov,
- 14 strokovno poljudnih in drugih prispevkov, 41 strokovnih gradiv,
- 74 recenzij,
- 35 publikacij je urejal kot urednik ali sourednik in bil,
- 13 let (od 1986 do 1999) je bil glavni in odgovorni urednik revije Šport.

Doktorski študij v Zagrebu, izpopolnjevanje na Inštitutu za telesno kulturo v Moskvi in v Sankt Peterburgu, na Fakulteti za telesno vzgojo in šport Karlove Univerze v Pragi, na Dunaju in v Veliki Britaniji ter različne zaposlitve – od dela na Republiškem sekretariatu za prosveto in kulturo do Fakultete za šport – so zagotovo bogat vir njegovega navdiha. Njegovo neizmerno življenjsko energijo dokazujejo številna članstva in funkcije, v katere je bil izvoljen v štiridesetletnem delovanju: med drugim je bil predsednik Gimnastične zveze Slovenije, predsednik Skupnosti jugoslovanskih fakultet za telesno kulturo, član Komiteja

za razvoj športa Sveta Evrope v Strasbourgu (SSDS) ter Komisije za raziskovalno delo (CDSR). Sodeloval je s Centrom za proučevanje sodelovanja dežel v razvoju, Visoko športno šolo v Kölnu, Nacionalno športno akademijo v Sofiji itd.

V zadnjem času se Rajko Šugman posveča predvsem pisanju, vrednotenju povezanosti športa z gospodarstvom in odnosom med športom in kulturo v najširšem pomenu besede; tudi leposlovju. Pred časom smo bili priča izjemnemu intervjuju z Vladom Ambrožičem na RTV SLO. Občudovanja vredno je dejstvo, da je Šugman še kako opazen na različnih športnih in drugih družbenih dogajanjih. Vedno zaželen sogovornik; živi in ustvarja v Ljubljani.

Omeniti velja še mnoga neformalna priznanja, nadalje spoštljive zapise v predgovorih (Milan Žvan, Ivan Kristan, Miroslav Cerar) v zborniku ob njegovi 80 letnici, prav gotovo še pridobljeni naslov zaslužnega profesorja Univerze v Ljubljani. Kot rečeno uvodoma, globok poklon takšnemu življenjskemu opusu.

Marta Bon